

Geachte schepen,
Dames en heren,
Beste vrienden,

Om te beginnen vraag ik me af wat we hier staan te doen als bijna iedereen in Europa de multiculturele samenleving voor dood heeft verklaard. Zijn we dan allemaal utopisten of linkse hobbyisten, zoals cultuurliefhebbers door sommige obscure geesten worden afgeschilderd? Niemand kan ontkennen dat de maatschappelijke integratie van vooral veel kinderen van immigranten mislukt is en dat veel van deze kinderen zich afzetten tegen de samenleving waarin ze geen plaats hebben. Maar ligt de oplossing dan in de terugkeer naar een monocultureel Vlaanderen, naar een zuivere Vlaamse identiteit, in de veronderstelling dat er één zou bestaan? We blijven geloven en vechten voor een cultureel divers Vlaanderen.

Deze 10de verjaardag is een gelegenheid om terug en vooruit te blikken. Als kleine nicheorganisatie mogen we trots zijn op het parcours dat we hebben afgelegd.

Om te beginnen, hebben we bij mijn weten het record verbroken van de levensvatbaarheid van een kunstorganisatie waarin nieuwe Belgen de leiding hebben en niet in de onderhoudsploeg zitten.

We zijn er ook in geslaagd om de cultuur van een belangrijke minderheid uit de marginaliteit te halen en een plek te geven op grote en kleine officiële podia. Niet alleen in Antwerpen maar ook in Brussel en in andere steden.

We hebben bekende en minder bekende artiesten uit de Arabische wereld in Vlaanderen en Brussel geïntroduceerd.

We hebben interessante uitwisselingen gerealiseerd met boeiende Vlaamse artiesten. We hebben andere gemeenschappen en huizen geïnspireerd.

We hebben de drempels van veel cultuurtempels verlaagd en velen hebben er voor de eerste keer een voet gezet dankzij Moussem. Onze aanwezigheid in cc Berchem heeft van dit centrum een place to be gemaakt voor veel projecten uit de etnische culturele minderheden. Bozar is een plek geworden waar Marokkanen, Algerijnen en Irakezen zich thuis voelen...

Een van de hoogtepunten van de afgelopen 10 jaar was zeker onze samenwerking met het M HKA in 2007. We hebben er hedendaagse beeldende kunst uit Noord-Afrika geïntroduceerd en tegelijkertijd er een nieuw publiek bij betrokken. Maar nog belangrijker, sinds 2007 bezit het M HKA werken van Marokkaanse en Egyptische kunstenaars die nu tot het cultureel patrimonium van Vlaanderen behoren. Dit project heeft vorige zomer een vervolg gekregen in Rabat.

We kunnen vandaag niet ontkennen dat er in de sector meer openheid en een groter besef van de noodzakelijkheid van het debat aanwezig is. Maar tegelijk blijft die openheid nog erg theoretisch. Het debat dat voormalig minister Anciaux wou opstarten, heeft weinig impact gehad. De sector stelde zich weinig creatief op om, ondanks deze politieke goodwill, de kaart van de diversiteit op een overtuigende manier te trekken. Ik hoop dat de Antwerpse cultuurhuizen zich actiever en creatiever zullen opstellen tegenover het participatieplan van de Stad Antwerpen. Er zijn voldoende signalen om te geloven dat we in de Stad Antwerpen op de goede weg zitten:

cultuurcentra stellen zich actiever op, in het MAS en bij de Red Star Line is de aandacht voor diversiteit reëel. Maar tegelijkertijd hebben we het gevoel dat Vlaanderen in zichzelf aan het keren is. Het verkopen van Marokkaanse en Arabische cultuur was al niet zo evident en ik vrees dat het er in de toekomst niet gemakkelijker op wordt.

Het lijkt erop dat na Anciaux het debat is stilgevallen en ik hoop dat de nieuwe minister van cultuur snel werk maakt van een diversiteitbeleid in de kunsten. Vandaag is meer dan 10% van de Vlamingen van een andere etnische culturele oorsprong. Het zou niet zo gek zijn om b.v. 10% van de cultuurmiddelen te besteden aan het uitbouwen van een doordacht en efficiënt diversiteitbeleid. Of misschien is de tijd aangebroken voor een nieuw cultuurpact? Een cultuurpact dat garant staat voor openheid, verscheidenheid, participatie en betrokkenheid in het cultuurbeleid conform het advies van de Raad voor Cultuur in 2005.

Ik hoop vurig dat er iets gedaan wordt aan de kunstopleidingen. Zolang er geen mensen uit de kunstopleidingen stromen, zal het gekleurde kunstenaarschap een efemeer verschijnsel blijven met een beperkte levensvatbaarheid.

Ik hoop dat Moussem een grotere rol kan spelen in het Vlaamse en Brusselse kunstenlandschap en dat we onze uitwisseling tussen Europa en de Arabische wereld nog substantiëler kunnen uitwerken. Om deze ambities waar te maken zullen we uit de financiële marginaliteit moeten geraken.

Leven als nomaden kan best leuk zijn maar het is ook een zware opgave voor onze kleine ploeg. We verlangen van onze huidige en toekomstige partners meer diepgang in hun engagement en we hopen dat Moussem op termijn niet meer beschouwd wordt als leverancier in diversiteit.

We hebben internationale ambities, maar we blijven een Antwerpse organisatie. In onze eigen stad willen we ons vooral meer focussen op kinderen en jongeren en op meer participatie.

Ten slotte wil ik iedereen bedanken die ons ondersteunt en in ons gelooft: de Stad Antwerpen en in het bijzonder de schepen van Cultuur Philip Heylen, de Vlaamse overheid, De Provincie Antwerpen en sinds kort ook de VGC. Een welgemeende merci aan onze partners en in het bijzonder aan de Federatie van Marokkaanse Verenigingen waar de eerste kiem van dit mooie project werd gelegd. Aan het Zuiderpershuis dat ons de eerste kans gaf, aan het ccbe dat ons onderdak biedt en aan alle andere grote en kleine partners. Aan de raad van bestuur, aan alle vrijwilligers en uiteraard aan ons publiek.

Bedankt voor uw aandacht en tot binnen 10 jaar.